СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, пятниця, 4-го квітня 1947. No. 78. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, April 4, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНГРЕСОВА КОМІСІЯ ЗА ЗАБОРОНУ ВЕЛИКИХ СТРАЙКІВ

Робітнича комісія палати репрезентантів прийняла 16 голосами проти 3 законопроект для заборони судом („інджонкшен"), таких страйків, як от загальний страйк телефонічних службовиків і робітників, який має розпочатися в понеділок 7 квітня. Є це перший законопроект в робітничих справах, який теперішній конгрес з републиканською більшістю має надію перевести правильною дорогою. Законопроект про недоплачення платні „від брами" перейшов не через робітничу комісію, а через правничу.

Переговори між телефонічною юнією і телефонічними підприємствами за наладнання страйку мирною дорогою, не дали досі позитивного висліду. Підприємства приготовляють у бюрах тапчани й софи для відпочинку телефонічних операторок, які схочуть працювати всупереч юнійного наказу.

ЮНІЯ ВІДСТУПИЛА ВІД ПРОЦЕСУ ЗА ПЛАТНЮ ВІД БРАМИ.

Гончарська юнія з Мт. Клеменс, яка викликала рішення Найвищого Суду про право робітників домагатися платні „від брами", відтягнула свій процес, який опинився у Шестім Апеляційнім Дистриктовім Федеральнім Суді в Синсинаті, Огайо. Юнія програла процес в нижчій інстанції, бо суд рішив, що позовники процесуються за надто малу суму, щоб нею міг суд займатися. Після того відклик пішов до Найвищого Суду, але Найвищий Суд завернув справу до Апелаційного Суду, звідки юнія тепер його відтягнула. Міжтим повінь процесів за платню „від брами" досягнув претенсій у висоті пять більйонів доларів.

ЛУЇСОВІ ЗАКИДАЮТЬ ЗАНЕДБАННЯ БЕЗПЕЧЕНСТВА МАЙНЕРІВ.

Конгресмен Алберт Л. Рівс з Мизурі заявив у палаті репрезентантів, що голова майнерської юнії Джан Л. Луїс не може доказати, наче б він дбав про безпеченство життя шахтярів, хоч він зарядив однотижневу жалобу по смерті 111 шахтярів, що згинули в вугіляній шахті в Сентралії, Ілл. Рівс теж заявив, що жалоба не є справжньою жалобою, а радше закритим страйком для насмішки над рішенням Найвищого Суду, що страйк проти уряду є незаконний. Рівс доводить, що Луїс мав у своїх руках звідомлення федерального інспектора ще з минулого листопада про небезпеченство в копальні в Сентралії, одначе не домагався її замкнення. Луїсові, як казав конгресмен, йде більше про його престіж ніж про справжній добробут робітників і тому вже час, щоб вивести на денне світло способи визискування недолі робітників для заспокоєння особистих амбіцій.

ПЛЯНОВАНІ ПРОМОВИ ПРЕЗИДЕНТА.

Зогляду на важливі справи, які президент мусить вирішувати щоденно в Білому Домі під теперішню пору, президент Труман відкликав свою промову, яку мав виголосити 8 травня у Клівленді, в стейті Мисисипі. Зате він виголосить інші заповіджені промови, а це: в найблизчу суботу під час обіду у дні Джеферсона у Вашингтоні, на якому збираються визначні провідники Демократичної Партії з цілого краю. Другу промову виголосить президент у Ню Йорку 21 квітня з нагоди обіду пресової агенції „Асошіейтед Прес", а третю промову дня 17 червня в університеті Принстон, коли то цей університет надасть йому почесний докторат. Промови будуть слухати сотні делегатів від університетів цілого світу, які зїдуться на кінцеве свято двіcталітнього ювилею університету Принстон.

БУРЯ ПЕРЕШКОДИЛА ВІДТЯГНЕННЮ ВОЯКІВ З ІСЛЯНДІЇ.

На підставі умови з урядом Ісландії Америка мала відтягнути своїх 500 вояків і вивезти їх домів 28 березня. Одначе зогляду на бурі, які шаліють на Атлантійськім океані, воєнний департамент припізнив їх евакуацію. Вони вийдуть з Ісляндії аж 8 квітня на підставі нових плянів.

НОВА ПОВІНЬ ПІДРОБЛЕНИХ ГРОШЕЙ.

Голова Тайної Служби („Сікрет Сервис") Дж. Дж. Малоні, заявив перед сенатською буджетовою підкомісією, що різного роду спекулянти повернули знову до підроблювання американських грошей, бо вже не можуть провадити підроблювання пайкових значків. Малоні звернув увагу на підроблювання банкових нот у висоті від 5 до 500 долярів. Під час війни важко було оперувати фалшивникам грошей, бо вони не мали доступу до паперу, металів, знаряддя й інших потрібних матеріялів.

ВІДНОВЛЮЮТЬ ҐОВЕРНОРС АЙЛЕНД.

Остров Ґовернорс Айленд, який лежить у гирлі ріки Гудсону коло Ню Йорку, буде перемінений впродовж найблизчих 15 років у модерну кватиру Першої Армії.

Годиться відступити справу Греції Обєднаним Державам, якщо вони дадуть собі з нею раду

Сенатська комісія закордонних справ прийняла тимчасово поправку до законопроекту для асигнування $400,000,000 на допомогу Греції й Туреччині у їх обороні проти комуністичного походу. Поправка змагає до цього, щоб „дати спромогу Обєднаним Державам перейняти на себе оборону цих країн, якщо ця організація буде почуватися на силах це зробити. Ця поправка є на ділі поправкою до проекту сен. Ванденберґа, який беззастережно відступав цю справу Обєднаним Державам, якщо вони заложили б свій спротив.

ТАФТ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДТЯГНЕННЯ КОНТРОЛІ НАД АТОМОВОЮ БОМБОЮ З ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ.

Зогляду на непримириме становище Совєтів в Обєднаних Державах в справі пляну Злучених Держав для міжнародної контролі атомової бомби, сенатор Роберт А. Тафт зажадав відтягнути теперішній американський плян з Обєднаних Держав і придумати інший. Тафт противиться теж одобренню Дейвида Е. Лілієнтала головою Федеральної Комісії Атомової Енергії і чотирьох інших її членів. Він хоче повернути контролю над атомовою силою військовій комісії. Тафт є головою комісії для укладання політики Републиканської Партії у сенаті.

ЗАКИДАЄ РОСІЇ САБОТАЖ В ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВАХ.

Ерик Джансон, предсідник Товариства Фільмових Підприємців і недавній предсідник Торговельної Палати Злучених Держав, виголосив у Филаделфії промову про працю Обєднаних Держав. У ній він заявив, що Росія веде в Обєднаних Державах „політику обструкції й неспівпраці". Він схарактеризував цю совєтську роботу як таку, що „стоїть під знаком експанзивности, агресії і вмішування у справи інших держав". Через підкопування поваги і через тактику проволоки Росія так ослабила Обєднані Держави, що вони тепер не мають сили помогти Греції й Туреччині. Така тактика Росії видвигає питання, чи Росія хоче світового ладу, чи світової революції, додав Джансон Коли Джансон згадував про угодовство Америки супроти Росії, він заявив, що угодовство на словах не доводить до цілі, як це показалося на прикладах з Німеччиною й Японією.

КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ

ОБГОВОРЮВАНО СПРАВУ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРОВІЗОРИЧНОГО УРЯДУ В НІМЕЧЧИНІ. СОВЄТИ НАМАГАЮТЬСЯ ВСТАНОВИТИ КОМУНІСТИЧНУ ВЛАДУ ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ НЕ ДОПУСКАЮТЬ.

Москва, 2. квітня. — Після того, як Рада міністрів закордонних справ прийняла „чотири пункти" Бевина з метою нормалізації відносин в Німеччині, совєтський міністер Молотов видвигнув на сьогоднішній сесії пропозицію, щоби організований в совєтській зоні Німеччини комуністичний „фронт єдности" піднести до центрального провізоричного уряду. Англія і Злучені Держави не погоджуються на це, домагаючись застосовання там західно-демократичних принципів. Французький делеґат зі свого боку змінив своє дотеперішнє неґативне становище щодо встановлення центрального німецького управління та заявив, що Франція погодиться на британські пропозиції, але домагається насамперед визначення кордонів Німеччини та задоволення французьких домагань. Перед закінченням сесії ще більше виявилися противорічності між Совєтським Союзом і західними союзниками. Совєти дальше домагаються централізації Німеччини, а західні союзники обстоюють свою думку про федеральний звязок німецьких країн. Найзапекліші дебати вивязались тоді, як совєтський представник домагався включення „демократичних партій, вільних робітничих союзів та інших антинацістських організацій" до провізоричного уряду, що його в британському плані називається „німецьким репрезентативним тілом". Америка, як відомо, пропонує створити „Німецьку Національну Раду", в склад якої входили б голови локальних урядів поодиноких німецьких країн. Не винесено жодного кінцевого рішення.

АМЕРИКА РЕДУКУЄ СВОЇ ВІЙСЬКА В КИТАЮ.

Москва, 2. квітня. — Секретар стейту ген. Маршал повідомив сьогодні окремим письмом совєтського міністра закордонних справ Молотова, що американські збройні сили в Китаю будуть зредуковані з днем 1-го червня до 6,180 осіб. Це письмо було вислане на підставі порозуміння чотирьох міністрів про виміну інформацій про виконання постанов щодо Китаю з 1945 року.

ПОБАЖАННЯ ЗАКОРДОННИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ В МОСКВІ.

Москва, 2. квтня. — Соломон А. Лозовський, керівник совєтського Інформаційного Бюра, запропонував сьогодні закордонним кореспондентам, щоб вони виявили свої побажання щодо їх праці під час побуту в Москві. Перше побажання закордонних кореспондентів було; інтервю зі Сталіном. Лозовський відповів: „Що залежить від нас в Інформаційному Бюрі, ми зробимо. Але що відноситься до Сталіна, то це залежить від Сталіна". До дальших побажань належали: інтервю з Молотовом, з маршалом Соколовським, Мікояном та іншими совєтськими державними і військовими достойниками, а дальше: поїздка до Сталінграду, звидження колгоспів, фабрик, редакцій і т. п.

БРИТАНІЯ РІШЕНА ЗАДЕРЖАТИ СВІЙ ПАЛЕСТИНСЬКИЙ МАНДАТ.

Лондон, 2. квітня. — З авторететних джерел сьогодні повідомили, що Велика Британія, яка недавно сама запропонувала зробити справу Палестини предметом нарад надзвичайної сесії Загального Зібрання О.Д., рішена задержати свій мандат над Палестиною та відкинути всяке рішення О.Д., яке не покривалося б з цею вимогою, підкреслюючи, що О.Д. можуть тільки пропонувати, але не видаватиа рішення в цій справі. Це означає, що Велика Британія властиво в нічому основному в справі Палестини не уступила.

НА ШЛЯХУ ДО НАЛАДНАННЯ ПОЛЬСЬКО-ВАТИКАНСЬКИХ ВІДНОСИН.

Варшава, 2. квітня. — Перед кількома днями вернувся з Риму до Варшави Ксавери Прушинські, незалежний католик та приятель і Ватикану і теперішнього польського уряду. Його одна місія до Ватикану вже закінчилася неуспіхом. Проте у варшавських урядових колах підкреслюють бажання наладнати взаємини з Ватиканом. Прушинські був тепер іменований уповноважненим міністром і тепер знова має виїхати до Риму на переговори з Ватиканом. В тому самому часі буде там теж кардинал Сапега.

ЗА КУЛІСАМИ О.Д.: ПОЛЯК ҐУСТАВ ҐОТТЕСМАН І УКРАЇНЕЦЬ К. Л. ВОЛОХОВ ТЕЖ ПРИ ТОМУ.

Лейк Соксес, Н. Й., 2. квітня. — Інтересна „галюцинаційна" історія трапилася у звязку з Балканською Провірочною Комісією О.Д. В американській пресі надруковано цілий ряд критичних заввагі щодо складу і наставлення поодиноких членів секретаріяту О.Д., приділеного до Балканської Комісії. Насамперед видвигнено їх про-комуністичне наставлення і сторонничість. При цьому сказано дещо теж про особисті прикмети приділених секретарів. Вашингтонський кореспондент Джозеф Алсоп напр. твердить, що британський член комісії Р. Т. Віндел застав недавно польського делеґата М. Ґотесмана на половину у вікні його спальні та „зайнятого справою, яку було б важко вияснити без заклопотання". Голова секретаріяту О.Д. приділеного до Комісії проголосив спростовання, що історія з польським Ґотесманом (Божим чоловіком) мусіла бути галюцинацією, або звичайним обчерненням. При цій нагоді теж виявилося, що британський представник, не подаючи причин, не хотів погодитися на окреме призначення „українського" члена секретаріяту Аркадія Волохова.

РАДА БЕЗПЕКИ ВІДДАЛА ОСТРОВИ НА ПАЦИФІКУ ПІД ПРОТЕКТОРАТ АМЕРИКИ

Лейк Соксес, Н. Й., 2 квітня. — Рада Безпеки О.Д. сьогодні одноголосно ухвалила признати протекторат Злучених Держав над бувшими японськими островами на Пацифіку. Після того, як американський представник Ворен Р. Остин заявив, що він радше цілком відкличе свою пропозицію, чим мав би включити до неї застереження і вимоги інших, на які Злучені Держави не можуть погодитися, Рада прийняла американський плян без суттєвих змін. Відкинено британську поправку до цего плану, на підставі якої всі громадяни О.Д. мали б мати однакові торговельні права на цих островах та совєтську пропозицію, щоби зміну цеї постанови про американський протекторат могла переводити сама Рада Безпеки без відома і згоди Злучених Держав.

ВИСТУП ГЕНЕРАЛА ДЕ ҐОЛЯ.

Париж, 2 квітня. — Керівник французького визвольного руху за час війни і перший президент Франції після її звільнення від німців ген. де Ґоль виступив у неділю з промовою на військовій параді в місті Бруневал. Промова де Ґоля так схвилювала французького премієра Рамадіє, що він в понеділок поїхав 150 миль автом, щоб поговорити з генералом. Тема і перебіг розмови докищо невідомі, але вважають, що премієр хотів перемовити де Ґоля, щоб він здержався від дальших подібних виступів. Інші приписують щим відвідинам велике політичне значення.

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ВИЇЖДЖАЄ З ГРЕЦІЇ.

Атени, 2 квітня. — Совєтський амбасадор в Атенах, адмірал А. Родіонов, виїжджає з Атен до Москви, „на заклик свого уряду", як повідомлено сьогодні. Ніхто не може дати точнішого вияснення цего наглого виїзду совєтського представника, але здогадуються, що він може бути у звязку з бажанням совєтського дипломата оминути в той спосіб обовязок приявности на похоронах короля Юрія II. та на коронації Павла I.

ВИГАНЯЮТЬ ГАБСБУРҐІВ З АВСТРІЇ.

Відень, 2 квітня. — Австрійський уряд доручив сьогодні архидукам Юрієві Сальваторові та Марії Валерії Габсбурґам негайно опустити країну. Міністер внутрішніх справ заявив, що „вони не мають леґального дозволу на побут в Австрії, ані не можуть доказати своєї австрійської національности".

ОДНОДЕННИЙ СТРАЙК НІМЕЦЬКИХ ВУГЛЕКОПІВ.

Ессен, Німеччина, 2 квітня. — Понад 500 представників німецьких вуглекопських юній, не зважаючи на британську пересторогу, що не може тільки пошкодити їм самим і німецькому народові, рішили сьогодні одноголосно проголосити на завтра одноденний страйк 300,000 вуглекопів Рурщини. Страйк має бути демонстрацією проти малих харчових приділів. В інших місцевостях продовжуються вуличні демонстрації на тому самому тлі.

ПРОЄКТ БРИТАНСЬКО-СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ.

Лондон, 2 квітня. — Тут виготовлено та переслано до Москви проект британсько-совєтського союзу, що мав би послужити базою переговорів, — повідомлено сьогодні. Цего конкретного проекту бажав собі теж Сталін у недавній розмові з міністром Бевином.

ЮГОСЛАВСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В МОСКВІ.

Москва, 2 квітня. — Сьогодні тут приїхала делеґація високих державних представників Югославії, з метою поробити останні заходи, щоб дістати австрійську Каринтію та 150,000,000 долярів воєнного відшкодовання від Австрії.

НІМЕЦЬ КРИТИКУЄ АМЕРИКАНЦІВ.

Берлін, 2 квітня. — Баварський міністер хліборобства виголосив в Мюнхені промову, в якій критикував американсько-британську господарську політику в Німеччині та знова виявив антисемітське наставлення.

ЗАСУДИЛИ ВБИВНИКА 4 МІЛЬЙОНІВ ОСІБ

Варшава, 2 квітня. — Тут засуджено сьогодні на кару смерти через повішення німця Рудольфа Геса, якому доказано вину за вбивство 4 мільйонів осіб в таборі в Освенцімі. Гес признався, що убив „тільки" два мільйони.

ЩЕ ОДНА ПОРАЗКА КИТАЙСЬКИХ ЧЕРВОНИХ

Нанкінг, 2 квітня. — Сьогодні офіціяльно повідомлено, що урядові війська здобули від комуністів місто Тайан та розгорнають дальшу акцію, з метою відтяти комуністів на південь від Жовтої Ріки в провінції Шантунґ.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокe число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА КРАЩУ ОХОРОНУ МАЙНЕРСЬКОГО ЖИТТЯ

Нема сумніву, що й влада відповідає за смерть 111 майнерів, що загинули в вугільняних шахтах в Сентралії, Ілиной; і то стейтова, як і федеральна, а в першу чергу остання, бо саме федеральних охоронних заряджень у шахтах не виконують. Пані Рузвелт, що добре обізнана з державним апаратом у Вашингтоні, пишучи про цю майнерську трагедію, звертає увагу, що федеральний уряд не може переводити як слід контролі, бо конгрес не хоче призначити на це відповідних фондів. Вона радить натискати на конгресменів, щоб вони припильнували цеї справи. Трагедію розслідже тепер сенатський комітет і те, що він знайде, буде притокою до дебат у конгресі. Іде тепер про це, щоб хоч тепер не скінчилося на дебатах, хто завинив, бо найважніше, щоб повести справи так, щоб цього роду трагедії не повторялися. Правда, з майнами є так як з авіяцією, що ледви, чи можна знайти повну забезпеку, але можна бодай забезпечитись в такий спосіб, як це передбачає наука і техніка. На здійснення цього треба натискати загальною опінією. Без твердої руки уряду справжнього поліпшення охорони життя майнерів не буде і, як каже Джан Луїс, трагедія в Сентралії скоро забудеться і все буде далі по старому.

Та коли ми вже при Луїсі, то й про нього вартує сказати окреме слово. Треба признати, що в минулому Луїс заслужився теж і в справі охорони майнерського життя. Одначе тепер, як згадує один з робітничих коментаторів, він живе здалека від майн, хоч повинен їх час від часу відвідувати і переконуватись, де й яка є загроза та піднімати завчасу громадську опінію проти тих, що з матеріяльних чи інших зглядів легковажать собі майнерським життям. Джан Луїс, кажеться далі, прийшов на місце Джана Мичела, що жив весь час з майнерами, побираючи як їхній провідник $60 тижнево. Луїс, наступник Мичела, живе у Вашінгтоні, Алексендрії чи деінде, як який магнат, побирає титулом платні й видатків біля $1,000 тижнево та зайнятий тепер більше політичними махінаціями, щоб стати в проводі цілого робітничого руху, ніж поправою долі робітництва, чи охороною майнерського життя. Як би він зрезигнував дещо зі своєї особистої пихи та карієри, тоді й краще було б для майнерів і робітництва взагалі, бо мав би тільки їх добро на оці, а не свою амбіцію.

Так є з Луїсом, але робітнича справа, а в нашому випадку охорона майнерського життя, мусять стояти вище симпатій чи антипатій до Луїса чи іншого робітничого провідника. Заряджена Луїсом жалоба по 111 загинувших майнерах в Сентралії може бути теж і його політичним порахунком, проте сама вона є річчю гідною з чуттєвого згляду. Одначе практична користь буде тільки тоді, коли будуть обовязково пороблені всі можливі заходи у всіх копальнях, щоб такі трагедії як в Сентралі не повторялись. Ця трагедія повинна дати притоку до федеральної провірки теж й усіх заводів, у яких життя робітника виставлене постійно на небезпеку.

Советська загроза Туреччині

Під час дискусії над допомогою Близькому Сходові для спинення експансії Советів львину частину часу присвячено загрозі Греції збоку комуністів і Советів. Справі Туреччини присвячено одно тайне засідання сенатської комісії закордонних відносин і з нього ще не оприлюднено ніякого комунікату. Згадано лише, що протокол з засідання буде оприлюднений після того, як американський амбасадор до Туреччини поробить деякі поправки.

У міжчасі вашингтонські кореспонденти подали цінні вісті про відношення Советів до Туреччини з нагоди переслухань у конгресових комісіях, не подаючи джерела цих інформацій. Подали лише загально, що вісті походять з урядових звітів американської розвідчої служби.

Не зважаючи на джерело, з якого ці вісті походять, вони вказують на загрозу, яка зависла над Туреччиною збоку Советів. Про цю загрозу писали свого часу загально, коли Америка була зайнята війною проти Японії. Тоді, на підставі звідомлень, Совети хотіли заскочити світ доконаним фактом, тобто хотіли опанувати Туреччиною і, очевидно, запанувати над Дарданелями.

Вісті, які саме тепер стали доступні кореспондентам, вказують на способи, якими Совети хотять дійти до опанування Туреччиною, а з цим і опанування цілого Близького Сходу, проти чого саме звертається вістря американської нової політики, започаткованої президентом Труманом 12 березня.

У звязку з цим інтересні такі дати:

Дня 10 серпня 1941 року, отже в самих початках війни, коли то Совети старалися придбати собі приятелів по всіх усюдах, Москва склала декларацію, що вона „готова скрупулятно зберігати територіяльну „цілість Турецької Республики". Одначе це не перешкодило Советам виповісти 19 березня 1945 р. договір про приязнь між обома державами заключений в 1925 р. і зажадати від Туреччини відступити Советам околицю Карс-Ардаган у розмові Молотова з турецьким амбасадором в Москві дня 7 червня 1945. Ці землі були признані частинно Туреччині на підставі миру в Берліні в 1878 р., одначе Росія затримала їх до зложення якогось окупу, але окремим договором між Советами й Туреччиною, заключеним в Москві 16 березня 1921, ця околиця прийшла під остаточне виключне володіння Туреччини. Зараз після домагання Соєтської Росії з 7 червня виставила Советська Вірменія свої претенсії до околиці Карз, Ерзурум, Ван і Трабзон і зажадала віддачі їй цих земель 1 лютого 1946. Потім, 26 лютого 1946, зголосила свої домагання ще штучно створена Москвою на іранських державних землях Советська Азербейджанська Республика і зажадала земель в околиці Ардаган, Гіресун і Трабзон. Інтересне, що оця нова „республика" не мала ніякої влади, а вже жадала відступлення територій на підставі права зперед 2,000 літ, хоч в 1918 р. ново створена Народня Азербейджанська Республика в умові з Туреччиною зрезигнувала з усяких претенсій до цих околиць в заміну, коли Туреччина признасть незалежність Азербейджану від Росії.

Всі ці згадані землі потрібні Советам, щоб після їх заняття добитися постепенно доступу до Перського Заливу і до Дарданелів. З Ірану, через який „прямувала" Росія дійти до заливу, усунули Росію Обеднані Держави, а тепер Америка пробує спинити Росію від зайняття Дарданелів при помочі Туреччини, яка вважає цю російську експанзію агресією, зверненою в першу чергу проти неї.

Микола Чубатий.

Американська преса заговорила про Україну

Всі тямимо ці воєнні літа, повні похвальних слів в честь советського союзника, його партизанів, його організаційної справности та упорядкування національних відносин. В цілій американській пресі приймалося тоді майже без вимку тему про етнічну демократію в Советах, себто про рівність та справедливе трактування всіх національностей. Хоча Совети вже тоді були загарбали Західну Україну, Фінляндію, потім балтійські держави, все це їм даровалося. Катинську масакру польських старшин зараховувано постійно на рахунок німців, а про масакру українців в часі відступу червоних зі Західної України ніхто й слухати не хотів.

Згадати одним марним словом про українську справу ніхто не думав та немов боявся, щоби не образити червоного союзника. Появлялися, правда, статті й про українців, але все або як про лояльних советських громадян, або як про прихильників націзму. Поважна американська преса, звичайно добре поінформована про украніський визвольний рух, воліла мовчати. Це на українців робило пригноблююче враження, що по двадцятипяти роках визвольної ідейної боротьби про Україну тепер менше знають ніж 25 років тому.

Та вже тоді для критично думаючих людей було очевидним, що ця генеральна мовчанка про Україну це тільки тактична мовчанка, викликана вимогами часу та інтересів Америки, а саме, щоб українською справою, найбільше дразливою для російських, не викликувати злої крови у червоних союзників. Можна було припускати, що коли проминуть медові місяці американсько - советського Союзу і в Америці стануть говорити про Советську Росію іншою, більше правильною мовою, то тоді напевно преса стане теж писати й про Україну. Так воно й сталося.

Від воєнної співпраці союзників проминуло вже майже два роки. Американсько - советські відносини набрали характеру щоденного реалізму. Совети спали в публичній опінії з пядесталу героїчного союзника до тої ролі, на яку вони заслугують: до ролі брутального завойовника, перед яким треба боронити світ, щоби себе оборонити.

Становище большевиків до американської і британської політики після війни заставило теж американську пресу заняти критичне становище, а навіть неприхильне становище до Советів. Аж тоді в пресі почали появлятися репортажі з Москви, що реферували про чистку в Україні, про невдоволення населення тощо. Писалося вже за советською пресою й про чистку в Україні на тлі українського націоналізму та про прямування до самостійности. Статті про Україну ставали щораз частійші, а що цікавіше, щораз більше докладно поінформовані про Україну та її національні прямування.

Інформації про Украніу почали прибирати прихильний для визвольної боротьби українського народу тон і аж в перших днях березня б. р. ми діждалися того, що давно повинно було статися. Ню Йорк Таймс, найбільше впливовий щоденник у цілому світі, в одній із своїх редакційних статтей заговорив про Україну та її боротьбу за визволення проти московської тиранії.

Автор статті навязує до недавного призначення Лазаря Кагановича генеральним секретарем комуністичної партії в Україні з цілю залізною мітлою вимести український націоналізм, що мимо всіх переслідувань як пелікан з попелу постійно відроджується та зганяє сон з повік членів Політбюра. Україна є завелика — пише автор статті, щоби Совети могли її зліквідувати так само, як поліквідували татар на Кримі, німців на Херсонщині та над Волгою, чи другі неспокійні народи Советського Союзу.

Автор статті приходить до переконання, що Україна все буде клопотом для червоної Росії, тому вони приневолені йти їй раз на уступства, щоби по якімсь часі знов затиснути шрубу національного та релігійного гноблення.

Свою статтю кінчить автор дуже інтересною приміткою: „Український сепаратизм остає слабістю для позірно одноцілої структури Росії. Він може статися поважним фактором, коли б Росія задалеко висунулася поза свої кордони".

Ню Йорк Таймс, який неофіціяльно репрезентує думки кол близьких до американського департаменту стейту, мав очевидно якусь ціль, що про таку дразливу для Советів справу заговорив так ясно і так прихильно для поневоленого українського народу. Де причина такої зміни становища Ню Йорк Таймсу до наболілого українського питання? Мотиви своєї статті автор відкрив в останнім розділі своєї статті. Він порушив наболілу українську справу тому, що вона може статись важливим фактором, коли б Росія відважилася поширювати свої впливи поза дотеперішні межі.

Проломана мовчанка великої преси про Україну викликала самозрозуміле вдоволення серед американських українців. Проте, нашу проломану мовчанку американської преси треба дивитися реалістично, без зайвого кольоризування тої події. Стаття в Ню Йорк Таймсі появилася напередодні відкриття московської конференції, мало що скорше від відомої заяви президента Трумана про нову політику Америки — протиставитися політичній експанзії Советської Росії — та заяви секретаря стейту Маршала про розуміння поняття демократії. Редакційна стаття Ню Йорк Таймсу була тільки спеціяльним окресленням та пристосуванням нової політики Америки до одного факту: до справи поневолення України. Американська преса немов звертає увагу Росії на існування наболілого українського питання, яке кожної хвилини може бути зактуалізоване, якщо Совети не будуть умірковані та не будуть гамувати своїх імперіялістичних апетитів.

Тим способом американська велика преса зачинає робити з українського визвольного руху немов бич на Советів, яким треба страшити та приневолювати до умірковании і компромісів. Річ природна, що таке ставлення справи визволення України не може вдоволяти українців, що в своїй нерівній боротьбі з большевицькою Росією дожидають від демократичного світа реальної допомоги, а не роблення з української справи тільки засобу для застрашування большевиків.

Безперечно, що й таке підношення української справи великою американською пресою приносить користь визвольній справі України, одначе воно не може нас вдоволяти. Справа України була вже в часі недавної історії таким засобом в руках держав для залякування Росії та Польщі, одначе для визволення України не було з того ніякої користи. Навпаки, Україна падала тільки жертвою ще грізнішого утиску та ще більшого знищення. Український нарід бажав би, щоб справа його визволення перестала бути козиром в руках великої міжнародної політики для шахування противника, а була влучена в низку тих важливих проблем, що мусять бути розвязані в інтересі справедливости, постійного світового миру та безпеки.

Тепер, коли Америка переймає провід в світі та кидає клічі всесвітнього значіння про свободу людини та народів, бажанням українців в Европі та американців українського роду, лояльних громадян тої країни, є, щоби справа визволення України була влучена в програму світової американської політики та була розвязана по засадам демократичних принципів. Майбутнє України має вирішити само населення України своєю свобідно виявленою волею.

Василь Онуфрієнко.

* * *

Хай би знову дорога, повита імлою,
Полилась уперед, томінка й чужа
Хай би знову на тіло цього спокою
Опадала гаряча й густа [illegible]

Хай би все, лиш не це, не страхітний спокій,
Від туману чорніший, страшний, як гріх,
Коли дивишся в очі пітьмі безокій,
І твій плач — не плач, і твій сміх — не сміх.

Коли десь твій байдуже карбують присуд,
А за серце така незначна ціна...
А в історій такі непривітні риси,
Що їх задуми й рухи... Хто їх зна.

Я не знаю, якого шукати гарту,
Де ще місце знайти. На якій горі?!
Щоб не смів нас ніхто вже ставить на карту
У своїй карколомній пекельній грі.

Я зненавидів спокій, страшний і ситий,
Що на душу спада, як важка іржа.
Не бараки, не бльок, у війні недобитий,
Хай би шлях у перед, хай би шлях лежав.

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

4)

Винісши десь з глибини будинку сміття, дівча, певно дочка господарів чи власників, вешталося ще то за тим, то за цим, хрупала яблоко. Потім, з мітлою в руках спрямувалося до виходу, напевно бажало замести хідник перед будинками. І відступило, разом зачервонівшися. Її волошки вмент засвітилися чимось неземним, втішно, захоплено, і разом злякано чогось. В дверях загородив їй дорогу ще безвусий, високий трохи не шість стіп, молодик. Перевищав дівчину більше чим на пів голови. На нього вдруге поглянувши — дівчина гірше ще почервоніла. Захиталася, мусіла спертися об прилавок, впала б інакше. Щось про себе шептала, наче б молилася. Можливо, засоромилася так своєї праці. І в очах молодика, мрійливого замислених, великих, темно-сірої барви заблисло зчудовання, замигали ласкаві огники. Здавалося, що обоє вони зустрічаються вже не вперше. Надто засоромлене дівча знов звело на прибулого очи. Зустріло його зір, також засоромлений, змішаний, але отверто довірливий, притягаючий наче магнет, і ласкавий, до безтями ласкавий. Біле, під копицею темного волосся, мало не класичне обличча свідчило, що його власник не обізнаний ще ні з касадійським сонцем, ні довгими морозами й вітрами канадійських степів. Гарне, широке чоло, помітно випукле підборіддя з виразно зарисованим яблуком, вказували на рішучість і відвагу. Очи блищали розумом, отвертістю. Розмірний з горбинкою ніс, обличча, випукле підборіддя нагадували не то середновікового лицаря, не то давнього скандинавського викінга. Якщоб мав заріст, вуса й бороду — подобав би на турецького султана, чи давного воєводу Київської Руси. А разом — обличча у профіль творило щось невмолиме, від чого змішаній дівчині прийшли в гадку лев і орел. Різким противенством видавався малий, трохи не діточий рот, ніжні обриси губ і очі, ах ті очи, — мрійливо задумані і такі живі. Долучила до губ і очей копицю волосся, блідість прегарного обличча, і прийшов дівчині на гадку музика й поет. Противенства якось так характерно сполучені, творять притягаючу силу, що їй не встоїть ні одна жіноча істота в світі, надто гарною, високо-шляхотною видавалася. В міру збудований, плечистий, стрункий в стані. Малі руки, тонкі, в міру довгі пальці... Працювати фізично молодикові видно ще не доводилося. Убраний у сірий костюм не канадійської викройки ні матерії. З зігненої руки звисав влискуючий непромокальний плащ жовто-зеленавої барви.

Втопивши одне в одному очи хвилю стояли молодята надто зніяковілі. Прибулий похопився перший. Зняв капелюх, англійською мовою чемно побажав доброго пополудня, попрохав пробачення, — вона його наче б злякалася. Спаленіла дівчина відповіла на привитання, далі забракло їй слів, пересохли уста. Швиденько вийшла до помешкань, по хвилі вернула трохи заспокоєна, втираючи губинята хустинкою, — певно пила воду. По англійськи чемно запитала:

— Ви, добродію, з якоюсь справою?

— Так і ні, — поважно відповів прибулий. — Не справа, а скоріше інформація... Чи тут живе добродій Володимир Ставрович?

— Егеж! Це мій тато. Тільки його нема в дома. З мамою поїхали на фарми, — сівба ще не скінчена. Прийдуть аж над вечір! — дівчина пояснила трохи спокійніше. — Чи до батька справу маєте? Може і я моггиму залагодити?

— Ні, панночко! Ви, боюся, не залагодите!

— Чомуж? Мені не вперше полагоджувати батькові грошеві справи.

— Мою таки не залагодите. Справа зовсім не грошева. Я, бачите... — почав був молодик, але урвав. — Покищо не скажу, на панство Ставровичів так і так мушу ждати! — говорив, поблискуючи в усміщці дрібними білими зубами. — Краще перейдемо на нашу рідну мову... Чи може не говорите по українськи?

— Чому б ні? Так само добре, як по англійськи, — дівча разом чогось зраділо. — То ви українець! От, не сподівалася! Я думала зразу — ви урядовець який, або з кінної поліції — говорила по українськи.

— Ні одно, ні друге! — він заперечив усміхаючись.

— На торгівця, чи подорожного агента ви також не виглядаєте! — казала дівчина.

— Ні, — він заперечив відмовним хитанням голови.

— Не знаю тоді, що й думати! — дівча стиснуло плечами, ще й руками розвело зовсім по дитинячи. Зайшла за прилавок. Прибулий купив пачку сигарет, розплатився, закурив. Коли, даючи србло, доторкнувся рученяти дівчини — вона вся стрепенулася, задрижала. Обоє замовкли. Паленіла дівчина, зловивши зір молодика на собі, соромився трохи й він. А уста обох мимовільно розтулювалися в усміщках. Дівчина похопилася:

— Добре я приймаю гостей! Ждатимете до вечора! Ви можливо голодні?

— Ні, дякую! Пообідав у ресторані коло залізничої станції...

(Дальше буде).

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

Головна Контрольна Комісія, вибрана XXI. конвенцією У. Н. Союзу в Пітсбурґ, Па., уконституувалася як слідує: Дмитро Капітула, предсідник; Володимир Гірняк, заступник предсідника; д-р А. Т. Кібзей, секретар; Іван Іванчук і Степан Куропась, члени.

Першу поконвенційну контролю над майном і діловодством У. Н. Союзу, за перший піврік, а це від 1. січня до 30. червня 1946 року, перевела контрольна комісія в днях від 4. до 10 серпня 1946 року. Звідомлення контрольної комісії про цю контролю проголошено в органі „Свобода" в днях 22. і 27. серпня, 1946 року.

За другий півріk, це є від 1. липня до 31. грудня 1946 року, контрольна комісія перевела контролю над майном і діловодством У. Н. Союзу в днях від 9. до 16. березня 1947 року.

Контрольна комісія подасть тепер звіт з діяльности гол. секретаря, гол. касієра і гол. предсідника У. Н. Союзу та завідателя Свободи.

ЗВІТ З КОНТРОЛИ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ від 1. липня 1946 р. до 31. грудня 1946 р.

В день 1. липня 1946 р. було повнолітних членів	34,394
Прибуло за 6 місяців	1,341
Разом	35,735
Відійшло за 6 місяців	892
Остає	34,843

Значить, що за останній півріk У. Н. Союз збільшився на 449 повнолітніх членів.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

В день 1. липня 1946 р. було всіх дітей	11,800
За останній пів рік прибуло нових	784
Разом	12,584
За останній пів рік відійшло	758
Остає	12,826

Молодечий департамент збільшився за 6 місяців на 26 членів.

Рух повнолітних членів за 1946 рік:

В день 1. січня 1946 У. Н. Союз числив повнолітних членів	34,075
За цілий рік прибуло нових членів	2,510
Разом	36,585
Протягом 1946 року відійшло	1,742
Остало	34,843

За 1946 рік У. Н. Союз збільшився на 768 повнолітних членів.

Рух членів Молодечого Департаменту за 1946 рік:

В день 1. січня 1946 У. Н. Союз числив дітей	11,643
За цілий рік прибуло нових	1,457
Разом	13,100
Відійшло протягом року	1,276
Остає з кінцем року дітей	11,826

Значить, за цілий рік прибуло 181 нових дітей членів, а У. Н. Союз збільшився в обох департаментах на 949 нових членів, нараховуючи з кінцем року 46,669 членів.

У Н. Союз веде обезпеченевий бізнес в 21 стейтах і 3 провінціях Канади, а його численна сила по стейтах представляється як слідує: Конектикат, 20 відділів і 1,826 членів; Делавар, 2 відділи і 261 членів; Іліной, 28 відділів і 2,838 членів; Індіяна, 5 відділів і 166 членів; Кензас, 1 відділ і 62 члени; Меріленд, 6 відділів і 349 членів; Месечюсетс, 11 відділів і 992 члени; Мішіґен, 14 відділів і 2,058 членів; Мізурі, 5 відділів і 338 членів; Мінесота, 2 відділи й 323 члени; Ню Гемпшір, 1 відділ і 111 членів; Ню Джерзі, 64 відділи й 5,655 членів; Норт Дакота, 1 відділ і 14 членів; Ню Йорк, 73 відділи й 9,586 членів; Огайо, 26 відділів і 3,887 членів; Пенсильванія, 158 відділів і 14,005 членів; Род Айленд, 8 відділів і 718 членів; Ореґон, 1 відділ і 11 членів; Вайомінґ, 1 відділ і 9 членів; Вест Вірджінія, 4 відділи й 206 членів; Вісконсин, 2 відділи й 147 членів; Онтеріо, Канада, 21 відділів і 2,576 членів; Квібек, Канада, 5 відділів і 404 членів; Манітоба 1 відділ і 127 членів.

ДОПОВНЕННЯ ДО ЗВІДОМЛЕННЯ зі Загального Зібрання ЗУАДКомітету.

Закінчуючи свій реферат на тему ратування Скиталців Діячів Української Культури проф. Микола Чубатий поставив таку резолюцію:

„Загальний Збір Злученого Українського Допомогового Комітету Америки признає потребу ратування діячів української культури на скитальщині як животну справу української нації та постановляє прийти цій справі з матеріяльною допомогою. На виконання першої частини того проєкту призначується суму 10 тисяч долярів".

Проте, резолюція була зредагована резолюційною комісією в такій формі, як її подано в звідомлені „Свободи" з дня 15-го березня.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1946 РОКУ. — ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

ПРИХОДИ:

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду, стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп.	Інші звороти	Інвестиції друкарні і книгарні	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід Друкарні і Книгарні	Сплати нотів і процентів	РАЗОМ
Липень	76,416.00	5,989.49	3,056.50	1,234.73	81.90	2,755.34	4,658.58	200.00		318.00	5,458.55		8,396.77	92,672.16	5,701.71	12,000.00		6,632.16	306.00	225,876.89
Серпень	67,865.34	4,737.52	2,325.99	763.73		374.95	5,524.10	855.58		875.00	5,524.89		9,030.88	25,687.55	4,090.67			6,339.85		133,996.05
Вересен	67,547.00	32,809.40	5,452.19	769.61			4,379.25	1,000.00		1,004.00	369.00		9,929.57		4,291.12			6,281.36		133,832.50
Листопад	67,301.58	4,724.20	2,366.42	1,021.00	36.08	738.88	4,334.00	406.11		1,677.50	1,446.20		13,995.63	24,479.52	3,768.04			11,928.02		141,054.97
Жовтень	68,359.57	5,439.09	3,538.54	907.69			4,295.00	1,000.00	92.67	820.50	51.48		4,493.27	7,010.29	4,329.69			8,699.70		106,205.80
Грудень	71,289.91	27,950.58	5,381.55	1,255.95			4,489.00	2,300.12	71.75	1,698.00	2,847.33	1,075.83	14,220.41	2,186.38	4,985.73		6,000.00	8,199.35		153,951.89
Разом	418,779.40	81,650.28	22,121.19	5,952.71	117.98	3,869.17	27,679.93	5,761.81	164.42	6,393.00	15,697.45	1,075.83	60,065.53	152,035.90	27,166.96	12,000.00	6,000.00	48,080.44	306.00	894,918.00

РОЗХОДИ:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в морґеджах	Інвестиція в бондах	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund				РАЗОМ
Липень	29,346.59	24,529.59			1,633.40		945.17	261.41	29,000.00	103,375.00		2,007.20	100.00			25.83				191,224.19
Серпень	28,784.03	18,380.06		4,117.98	2,748.03	10,900.00	382.50	256.33				1,460.73				207.21				67,236.87
Вересень	21,090.85	16,097.50			1,655.72		331.76	253.17				1,174.61				16.51				40,620.12
Жовтень	19,306.64	25,870.59			1,753.54	250.00	771.44	253.17	12,000.00	117,681.25		2,027.69				246.17				180,160.49
Листопад	34,234.18	17,283.23			2,230.23		1,622.55	253.17		96,537.50		1,465.00	2,500.00			113.40				156,239.26
Грудень	43,479.58	32,486.82			2,930.43	1,186.13	1,088.71	252.81		50.65		1,570.95				169.48				83,215.56
Разом	176,241.87	134,647.79		4,117.98	12,951.35	12,336.13	5,142.13	1,530.06	41,000.00	317,644.40		9,706.18	2,600.00			778.60				718,696.49

ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА 1946 РІК.

ПРИХОДИ:

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду, стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп.	Інші звороти	Друкарня, книгарня і т. п.	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід Друкарні і Книгарні	Сплати нотів і процентів	РАЗОМ
1-ий ½ рік	459,341.44	76,474.27	20,884.19	11,891.62	170.41	582.37	42,398.26	2,198.34	1,167.36	4,429.38	12,235.98		81,438.28	34,967.63	26,648.03	202,000.00		39,950.77	10.50	1,016,788.83
2-ий ½ рік	418,779.40	81,650.28	22,121.19	5,952.71	117.98	3,869.17	27,679.93	5,761.81	164.42	6,393.00	15,697.45	1,075.83	60,065.53	152,035.90	27,166.96	12,000.00	6,000.00	48,080.44	306.00	894,918.00
Разом	878,120.84	158,124.55	43,005.38	17,844.33	288.39	4,451.54	70,078.19	7,960.15	1,331.78	10,822.38	27,933.43	1,075.83	141,503.81	187,003.53	53,814.99	214,000.00	6,000.00	88,031.21	316.50	1,911,706.83

РОЗХОДИ:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в морґеджах	Інвестиція в бондах	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund				РАЗОМ
1-ий ½ рік	255,846.68	115,500.55	72.74	85,203.89	15,500.20	3,966.50	8,622.73	1,576.11	148,500.00	409,445.00		14,383.79				817.51				1,059,435.70
2-ий ½ рік	176,241.87	134,647.79		4,117.98	12,951.35	12,336.13	5,142.13	1,530.06	41,000.00	317,644.40		9,706.18	2,600.00			778.60				718,696.49
Разом	432,088.55	250,148.34	72.74	89,321.87	28,451.55	16,302.63	13,764.86	3,106.17	189,500.00	727,089.40		24,089.97	2,600.00			1,596.11				1,778,132.19

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ:

Готівка з кінцем 30. червня 1946 року осталася	$ 355,976.07
Прихід за час від 1. липня до 31. грудня 1946 р.	894,918.00
Разом	$1,250,894.07
Розхід за час від 1. липня до 31. грудня 1946 р.	$ 718,696.49
Готівка з кінцем 31. грудня 1946 року остається	$ 532,197.58

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1946 РІК:

Готівка з кінцем 31. грудня 1945 року осталася	$ 398,622.94
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1946 р.	$1,911,706.83
Разом	$2,310,329.77
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1946 р.	$1,778,132.19
Готівка з кінцем 31. грудня 1946 року остається	$ 532,197.58

БІЛЯНС

Стан чинний:

Готівка	$ 532,197.58
Морґеджі	939,993.67
Бонди	6,090,269.36
Реальности	239,500.00
Позички членам	414,631.16
Друкарня	6,192.51
Разом	$8,222,784.28

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$7,591,334.37
Посмертний фонд старого роду обезпечення	75,952.77
Адміністраційний фонд	212,218.11
Резервовий фонд	14,565.73
Запомоговий фонд	121,667.89
Народний фонд	5,495.45
Конвенційний фонд	8,648.97
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	93,812.85
Фонд Згоди Братств	14,671.62
Сирітський фонд	84,416.52
Разом	$8,222,784.28

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ В СПРАВІ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.

Я з увагою прочитала надруковані в останньому часі в Свободі міркування на тему американсько-української молоді. Гадаю, що критика американсько - української молоді, надрукована в 53-му числі Свободи та підписана „Нестарою" є занадто гостра, а в деччому навіть обидна. „Нестара" бере за базу своїх міркувань тільки спостереження в одній громаді, краще — в одному ґурті, генералізує їх та робить висновки щодо загалу нашої молоді в Америці. Її головний закид — це відсутність патріотизму, українського патріотизму, та брак виховання. При цьому вона підходить до цеї оцінки виключно з европейської точки зору, вириває американсько - українську молодь з її американського середовища та, вставивши у форму европейських категорій думання, стверджує: ось тут замале, там завелике, тут загрубе, там затонке, коротко — не годиться.

Розгляньмо коротко, але від основ, пороблені нам закиди. Отже: відсутність українського патріотизму. Тут „Нестара" забула ще додати европейського українського патріотизму і з цим я погодилася б. Перш усього — український патріотизм, як і ціла українська визвольна боротьба та україські справи взагалі зродились, виростали та розвивались в Україні, на українській землі, під українським небом і на тлі української історії, не тій в книжці, але в житті. В нас часто вживається фразу, що українець набирається свого українства вже з молоком від своєї матері. Цього українства набрались теж ми і воно в нас збереглось, але воно вже виростало і оформлювалось на американській землі, під американським сонцем і в американських обставинах. Що іншого патріотизм, а що іншого прояви патріотизму. Не патріотизм, як такий, заставляв і заставляє українську молодь в Україні брати до рук кріс та йти в ліс і боротися та вмірати за волю України, але обставини заставляють цей патріотизм проявится власне в такій формі.

Обставини створюють обставини і в тому комплексі виріс та виховався теж тип теперішньої української молодої людини.

В Україні обставини заставляли українську молодь постійно боротися проти національного і соціяльного гноблення, що цілком невідоме нам тут, в Америці. Дальше, ніхто не може заперечити, що в проявах україського патріотизму в Україні кожний має теж безпосередній, чи посередній особистий — що так скажу — інтерес. Він же бореться за своє власне життя, за життя своїх найблищих, разом з якими сам переживає недолю, бореться за свою честь, за престіж, евентуально за майбутню позицію. Він теж ввесь час до тієї боротьби підготовляється, отже відповідно виховується. Але це все є вже більше, чи менше чуже для нас, у вільній Америці. В Україні український патріотизм і його прояви це необхідність, це боротьба за існування кожного зокрема і всіх разом. Це саме ще серед україської еміграції в Европі. Інше діло у нас, в Америці, яку наші батьки вибрали вже для себе і для нас за нову батьківщину. Наш український патріотизм відірваний тут від боротьби за існування", відірваний від землі, від конкретного. Він є виключно ідеалістичний і альтруїстичний. А раз він не звязаний з нашим щоденним життям-буттям, він не може бути для нас теж „насущним хлібом" і конкретною ціллю в щоденній практиці. Він в наших обставинах тільки що й може проявитися в плеканні української культури і „старо-краєвих" традиціях та головно в такій, чи іншій допомозі нашим братам в Европі. Хто знає американські форми життя і американські категорії думання, які є теж нашими, той зрозуміє, що напр. участь місцевої української молоді в будьякій демонстрації в обороні прав України та взагалі всяка участь в українському громадському житті є в місцевих обставинах рівновнажником тих самих проявів українського патріотизму, що його виказує в тамошніх обставинах українська молодь в Україні, хоча в цілком іншій і часто справді геройській формі.

Вертаючи до конкретних закидів „Нестарої", теж можна виказати її мильний підхід до цілої справи, незнання відносин а у висліді теж кривдячу для нас оцінку. Наприклад, щодо мови. Мови вже не набирається з молоком матері. Її треба вивчити і нею треба мати потребу користуватись, байдуже, в щоденному життi, чи праці, студіях і т. п. А як ця справа мається у випадку американсько-української молоді? Ми її навчались головно від батьків, навчались так, як наші батьки говорили і як довго ми були виключно з ними. Як тільки дитина опинилась в товаристві своїх ровесників, і вже як пішла в школу, то українська мова не тільки відходила на другий план, але в деяких випадках утруднювала забаву і науку. Дитина цих справ не розуміє, не аналізує. Крім того, Америка — наша батьківщина і її мова є для нас нашою рідною. Цих відносин в жодному разі не можна порівнювати в краєвими українськими. Кажуть, завинили провідники, організації, батьки і т. д., що не організували шкіл, не вчили, не виховували 100-відсотково по українськи. Але це теж можуть говорити тільки ті, що не знають наших американських відносин. Українці тут не живуть скупченнями, але порозкидувані по великих просторах і у великих містах. Там де можна було зорганізувати україську школу, вона була, чи то при церкві, чи при Народному Домі, але це долеко не могла заспокоїти всіх потреб, бо ж не кожна дитина могла їхати кілька миль до тої школи і не всі батьки, зайняті роботою, могли її туди завезти. Проте, ці справи не належать до теми, бо я цілком не думаю виправдувати тих браків і недостач, що їх має американсько-українська молодь, дарма, що є всі причини на те, щоб їх якщо не виправдати, то бодай розуміти.

Я тільки рішучо растерігаюся проти обезвартіснювання цеї молоді, проти повного відказування їй патріотизму, громадської праці та загальної вартості. Тільки ігнаранти

(Докінчення на стор. 4-тій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

(Докінчення зо стор. 2-гої)

можуть не добачувати вкладу і участи американсько-української молоді в загальне громадське життя. З тої молоді вже вибились чимало осіб на передові пости не тільки в нашому америдкансько-українському житті, але й в усіх ділянках загально-американського життя. Теж в ділянці власного організованого життя вона може виказатися всілякими успіхами і досягненнями. Наводити приклади? Перегляньте собі річники „Юкрейнієн Віклі", загляньте до Ювілейного Альманаху У. Н. С. і там найдете всі потрібні вияснення. В оцінці американсько-української молоді треба брати американське тло і суму праці та досягнень цеї молоді, а не тільки її припадкові прояви в одній, чи іншій громаді.

„Нестара" обурилась, що в її громаді молоді люди колядували по українськи, розмовляли по англійськи і не запитали, як їй поводиться, зглядно не довідувалися про події та переживання в Україні. Насамперед вже сам факт, що вони колядували по українськи і що вони прийшли з колядою і, гадаю, що це було з колядою на громадські цілі, доказує, що ця молодь не є така цілком байдужа до української справи. А щодо поведінки, то це вже індівідуальна справа людини і вона не рішає про патріотизм, чи його відсутність. „Нестара" могла б попасти теж між наших молодих людей, що замучили б її запитаннями на ті, чи інші теми, могла б теж почути серед нашої молоді доклади, які дали б і їй чимало до надуми.

Фактом є, що американсько-українська молодь не є ідеальна, що вона має серіозні недостачі і має їх під багатьома оглядами. Яка молодь їх не має? Проте, видвигаючи ці браки і недостачі не можна не добачувати і позитивних прикмет та ставляти на цій молоді хрестик, мовляв — не втрачайте, хлопці, сили та спускайтеся на дно.

Тверджу, що „Нестара" помиляється, як це часто в молодості трапляється і це є теж вибачливе.

Дж. Г.

Теж нестара американська українка.

Українські скитальники дякують американським приятелям за харчові покунки „КАРЕ"

Ню Йорк, Н. Й., 27. березня, 1947. В численних листах, що їх дістала головна канцелярія КАРЕ в Ню Йорку, українські скитальці в Німеччині та Австрії висловлюють вдячність своїм американським приятелям за надіслані їм харчові пакунки КАРЕ.

Ті листи були надіслані до КАРЕ Українським Католицьким Допомоговим Комітетом (161 GLENBROOK ROAD, STAMFORD, CONNECTICUT), який замовив чимало пакунків українським скитальцям в Европі.

„Повідомляємо вас про одержання харчового пакунку КАРЕ та висловлюємо нашу глибоку вдячність. Нехай Бог нагородить вас за такий цінний вияв вашої уваги до нас, нещасних скитальців. Це є велика поміч коли так бракує продуктів", пише одна українська родина з Відня.

„Серед наших злиднів, це (харчовий пакунок КАРЕ) є перший світлий промінь серед темряви", читаємо в іншому листі, з Баварії, в Німеччині. „Живемо в холоді й голоді. Ми обоє, я і жінка, старі, а з нами ще двоє дочок. Від 1939 року терпимо від недоживлення, тому просимо вас посилати нам часто харчові пакунки".

„Прошу прийняти мою сердечну подяку за пакунок КАРЕ", пише хтось в іншому листі. Ці продукти відновили мої сили. Тепер я почуваюся багато ліпше й дякую нашим українським братам за їх ласкаву поміч".

Через КАРЕ — не-прибуткову, урядом затверджену організацію — окремі особи і групи в цій країні можуть звідси помогти своїм краянам в Европі, посилаючи їм пакунки, в яких є найбільш потрібні речі і харчі.

Новий харчовий пакунок КАРЕ містить в собі 21.6 фунтів чистої ваги харчів, якістю в 40,963 кальорій. Є там цукор, мясо, мука, чоколяда, кава, сушені овочі, товщі, порошок з яєць і молока та мило.

Недавно оголошено новий пакунок КАРЕ з вовняною матерією. В тім пакунку є три з половиною ярдів сто процентово вовняної матерії, 56 до 58 іншів широкої. Матерія легка на вагу, з неї можно пошити цілий костюм на високого чоловіка, чи костюм або плащ жіночий. В пакунку є також два ярди бавовняної матерії на підшивку, 500 ардів ниток, одна пачка з голками, наперсток, три велких гудзиків і пятнадцять малих.

В третім пакунку КАРЕ є два вовняні військові коци, а крім того матеріял до шиття та підошви і підметки для направки старих черевиків.

Кожний з тих трьох пакунків КАРЕ коштує тільки десять долярів, включно з гарантованим дорученням в Европі з місцевих складів КАРЕ. Замовлення можна посилати до головної канцелярії КАРЕ:

CARE
50 BROAD STREET
NEW YORK 4, N. Y.

Злучений Український Американський Комітет є одним з членів КАРЕ.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 22. березня 1947 р., помер член Тов. Запор. Січи, від. 155, У. Н. Союзу в Perth Amboy, N. J.

ІВАН ШВАЙЛІК,

проживши 71. літ. Покійний походив з с. Семошови, пов. Санок. До Тов. Зап. Січи і У. Н. Союзу приступив 17. грудня 1911 року. Покійний полишив в смутку жену Тересу, три брати, Йосифа в Старім Краю, Михайла, Ілька та одну сестру замужну Заяць в Перт Амбою.

Похорон відбувся дня 25. березня в присутности членів Тов. Січи і Братства Церковного, як рівнож багато кревних і знакомих. Похоронні Богослуження відправив всч. о. Шуховський. Тлінні останки похоронено на Укр. грек.кат. Цвинтара в Перт Амбой, Н. Дж. В. Й. П.

Мих. Чумер, секр.

Дня 14. березня, 1947 року, по довгій недузі померла у 40. році життя

АНАСТАЗІЯ ГУЗІЛЬ,

членкиня Тов. Зап. Січи, від. 75, в Дітройт, Міш.

Покійна походила з Ліподянів в Югославії. До У. Н. Союзу вступила 1937 року. Полишила в смутку мужа Франка. Похорон відбувся 17. березня з укр. кат. церкви в Гемтремк, при участи членів 75. відділу, членкинь Золотого Хреста, приятелів і знакомих. Тіло поховано на цвинтарі (Mt. Elliot) в Дітройті.

В. П. П.

М. Присташ, секр.

Дня 1. квітня, 1947 р., померла в 52. році життя,

ЕВДОКІЯ БАЩУК,

членкиня Тов. Зап. Січи, від. 367, У. Н. Союзу, в Рачестер, Н .Й.

Покійна родилась в селі Збора, пов. Калуш, Західна Україна. Полишила в смутку мужа і трох синів. Покійна була дуже примірною громадянкою, чесною жінкою-мамою, яка виховала своїх синів в доброму дусі народньому і релігійному. Похорон відбувся 3. квітня з укр. кат. церкви св. Йосафата. Найглибші симпатії від членів Тов. Зап. Січи, для мужа і синів. Хай земля буде легкою для покійної. В. Їй П.

Р. М. Д. секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Запор. Січ, від. 155 подає до відома всім членам, що спричини, що в другу неділю сего місяця припадає наш Великдень, тому збори Тов. Січи відбудуться 18. квітня, то є в пятницю, точно в год. 7. ввечір, в галі де звичайно. Проситься членів прибути на згадані збори, поневаж між іншими буде одна важна справа до полагодження, рівнож будеться продавати тікета на Ювилей. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости. Рівнож подаємо до відома всім інтересуючим, через цілий сей місяць будемо принимати так до Тов. Січи, як і до У. Н. Союзу без вступного. — За уряд: Мих. Чумер, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ПОШУКУЮТЬ

ДЕ Є АНДРІЙ ФЕДОРІВ?

Пошукую сина бого брата Андрія Федорів, з села Гранки-Кути, пов. Бібрка, має десь перебувати в Німеччині, або де на скитальщині, хто би з бувших скитальців знав що небудь про него, прошу написати до мене за що згори дякую. 73

MICHAEL FEDORIW
331 Hinsdale Street
Brooklyn 7, N. Y.

Пошукує: **КАТЕРИНА ХОМІЧ**, замужна Шмігуляк своєї сестри Анни Аромїч замужна Максимович з с Конюшки пов. Рудки. Маю лист з краю. Зголоситись до: 76-8

Mrs. Justyna Wereszczak,
R 1, Richfield Springs, N. Y.

АНТОНА ПОЛЬНЯКА, який був подружений з Катериною з роду Крупа, і має сина Едварда та доньку Гелену, пошукує родина Анна Луць, з околиці Угнова. Голоситися на адресу: 77-9

ГЕЛЕН ВАЛОВИЧ,
419 E. 10th St. New York City.

Подобинський Михайло пошукує своего тіточного-брата Дмитра Коцюба, котрий має десь перебувати в Ditroit. Хтоб про него знав, або він сам проюу голоситись до: **W. Waganka, 422 — 4. St.-Troy, N. Y.**

Петро Ковалюк син Олекси і Евгенії Ковалюк з с. Паниковиця Мала, пов. Броди, котрий тепер перебуває на Скитальщині. пошукує своїх Стрийків Івана Ковалюка, Миколу Ковалюка і Тітку Михаліну з роду Ковалюк, котрі малиб перебувати в Ню Йорку. По адресу і ближчі інформації прошу зголоситись на понижчу адресу: **M. Wroblewski, 607 E. 11. St. New York, N. Y.**

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
9 E. Jackson St., Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЕВИЧ,
230 E. Agnew Ave., Pittsburgh 10, Pa.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.
ВОЛОДИМИР ГІРНЯК
1 Craik Ave., Kingsway, Toronto 9, Ont., Canada
Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.
ІВАН В. ІВАНЧУК
8930 Manor, Detroit 4, Mich.
СТЕПАН КУРОПАСЬ,
2930 N. Montclaire St., Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА
Box 777, Woodstock, Ont., Canada
СТЕФАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa
ІВАН РОМАНИШИН,
711 Grove St., Irvington, N. J.
ТАРАС ШПИКУЛА,
5466 W. Haddon Ave., Chicago, Ill.
ВОЛОДИМИР ДІДИК,
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.
ГЕНОВЕФА ЗЕПКО,
1369 Brown St., Akron, O.
МИКОЛА ДАВИСКИБА,
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.
ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ
23 Fairlawn Ave., P. O. Box 467 Woonsocket, R. I.
ДМИТРО ШМАГАЛА,
4037 Riveredge St., Clevtland, Ohio
ОЛЕНА ШТОГРИН
4753 N. Hutchinson St., Phila 14, Pa.
ПЕТРО КУЧМА
95 East 7th St., New York 3, N. Y.

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Почтова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J.
Telephone: Bergen 4-1016.

РЕКОРДИ КОЛЮМБІЇ передають: Рімского Корсакова „Російську Великодню Овертуру", під дирігентурою добре знаного Евгена Ормандія (зліва); дальше Александра Діма твір „Три мушкетирі" в якому виступає Ерол Флин (зправа) як молодий мушкетир-рекрут Д'артаньян.

КОНЦЕРТ ЕТНІЧНИХ ГРУП В НЮ ЙОРКУ.

Щоб висловити призвання для праці різних етнічних груп при американськім культурнім стопнім кітлі почнеться з днем 1. травня в Ню Йорку у Карнеґі Гол сезон найліпших концертів під назвою „Карнеґі Поп Консертс". Будуть уладжені „спеціяльні вечорі" присвячені для різних національних груп. Директор і основник цих концертів, Дейніел Риб, хоче ще призначити найменше по одній програмі для вшанування поодиноких композиторів, або по двох композиторів разом упродовж шістьох тижнів тривання згаданих концертів. Усіх концертів буде 44. З них два вже призначено на „Віденську Музику". За ними підуть: „Неаполитанська Ніч", „Латинсько-Американська Ніч", „Італійська Ніч", „Ірландська Ніч", „Мадярська Ніч", „Палестинська Ніч" і „Ніч Російських Класиків", та „Ніч Російських Народніх Пісень і Танців". У цих концертах бере участь Карнеґі Поп Орхестра, складена з 65 людей. (Огол.)

Ч. 1572. — Програма насилля.

Коли малпочоловік боровся, щоб скинути із своїх плечей Бравна, тоді карлик кинувся йому під ноги, щоб його замотати...

...а коли Тарзан упав, тоді Стренг вимірив могутній удар у його щоку.

Аж тоді розюшений дикун витягнув свій револьвер.

Одначе Бравн підніс свою руку вгору й закликав: „Звяжіть їх обоє. Ми можемо через Анну спонукати Тарзана подати нам потрібну поміч".